

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2000/35/EY,
annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000,
kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO, joka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

toimivat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti ⁽³⁾ ja ottavat huomioon sovittelukomitean 4 päivänä toukokuuta 2000 hyväksymän yhteisen ehdotuksen,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentti kehotti yhtenäisestä ohjelmasta pk-yritysten ja käsiteollisuusalojen hyväksi antamassaan päätöslauselmassa ⁽⁴⁾ komissiota tekemään ehdotuksia maksuviivästysongelman ratkaisemiseksi.
- (2) Komissio antoi 12 päivänä toukokuuta 1995 suosituksen kaupallisten toimien maksuajoista ⁽⁵⁾.
- (3) Euroopan parlamentti pyysi kaupallisten toimien maksuajoista annetusta komission suosituksesta antamassaan päätöslauselmassa ⁽⁶⁾ komissiota harkitsemaan suosituksensa muuttamista mahdollisimman pian tehtäväksi ehdotukseksi neuvoston direktiiviksi.
- (4) Talous- ja sosiaalikomitea on 29 päivänä toukokuuta 1997 antanut lausunnon komission vihreästä kirjasta ”Julkiset hankinnat Euroopan unionissa: tulevaisuuden kysymyksiä” ⁽⁷⁾.
- (5) Komissio julkaisi 4 päivänä kesäkuuta 1997 yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelman, jossa korostetaan maksuviivästyksen haittaavan yhä enemmän yhtenäismarkkinoiden toimivuutta.
- (6) Komissio julkaisi 17 päivänä heinäkuuta 1997 kaupallisten toimien viivästyneitä maksuja koskevan kertomuksen ⁽⁸⁾, jossa esitetään tiivistetysti komission 12 päivänä toukokuuta 1995 antaman suosituksen vaikutusten arvioinnin tulokset.

(7) Liian pitkistä maksuajoista ja maksuviivästyksistä aiheutuu liikeyrityksille ja erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille runsaasti hallinnollisia rasitteita ja kustannuksia. Lisäksi nämä ongelmat ovat merkittävä syy maksukyvyttömyydelle, joka vaarantaa yritysten toiminnan jatkuvuuden ja johtaa lukuisiin työpaikkojen menetyksiin.

(8) Sopimukseen perustuvat maksuajat poikkeavat joissain jäsenvaltioissa huomattavasti yhteisön keskiarvosta.

(9) Maksamista koskevat säännöt ja käytännöt vaihtelevat eri jäsenvaltioissa, mikä haittaa sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa.

(10) Tämä on vähentänyt huomattavasti jäsenvaltioiden välisiä liiketoimia. Tämä on ristiriidassa perustamissopimuksen 14 artiklan kanssa, sillä yrittäjillä olisi oltava mahdollisuus käydä kauppaa kaikkialla sisämarkkinoilla sellaisin edellytyksin, ettei rajat ylittäviin toimiin liity suurempia riskejä kuin kotimaan myyntiin. Jos kotimaan kauppaan ja rajat ylittävään kauppaan sovelletaan huomattavasti keskenään erilaisia sääntöjä, kilpailu vääristyy.

(11) Viimeisimpien tilastotietojen mukaan useissa jäsenvaltioissa ei ole saavutettu parhaassa tapauksessa mitään parannuksia maksuviivästysten osalta 12 päivänä toukokuuta 1995 annetun suosituksen jälkeen.

(12) Tavoitetta torjua maksuviivästyksiä sisämarkkinoilla ei voida saavuttaa riittävästi yksittäisten jäsenvaltioiden toimilla, ja se voidaan siksi paremmin saavuttaa yhteisön toimesta. Tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen. Tämä direktiivi on näin ollen kaikilta osiltaan perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen asettamien vaatimusten mukainen.

(13) Tämän direktiivin olisi rajoitettava maksuihin, jotka suoritetaan korvauksena kaupallisista toimista, eikä sillä säännellä kuluttajien kanssa suoritettavia toimia, muihin maksuihin liittyviä korkoja, esimerkiksi shekki- ja vekselilakien nojalla suoritettavia maksuja eikä vahingonkorvauksena suoritettavia maksuja, mukaan lukien vakuutusyhtiöitten suorittamat maksut.

(14) Se seikka, että tämä direktiivi koskee myös ammatinharjoittajia, ei merkitse, että jäsenvaltioiden on kohdeltava heitä yrityksenä tai kauppiaina muiden kuin tässä direktiivissä tarkoitettujen kysymysten osalta.

⁽¹⁾ EYVL C 168, 3.6.1998, s. 13, ja EYVL C 374, 3.12.1998, s. 4.

⁽²⁾ EYVL C 407, 28.12.1998, s. 50.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 17. syyskuuta 1998 (EYVL C 313, 12.10.1998, s. 142), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 29. heinäkuuta 1999 (EYVL C 284, 6.10.1999, s. 1) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 16. joulukuuta 1999 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin päätös, tehty 15. kesäkuuta 2000, ja neuvoston päätös, tehty 18. toukokuuta 2000.

⁽⁴⁾ EYVL C 323, 21.11.1994, s. 19.

⁽⁵⁾ EYVL L 127, 10.6.1995, s. 19.

⁽⁶⁾ EYVL C 211, 22.7.1996, s. 43.

⁽⁷⁾ EYVL C 287, 22.9.1997, s. 92.

⁽⁸⁾ EYVL C 216, 17.7.1997, s. 10.

- (15) Tässä direktiivissä määritellään ainoastaan käsite 'täytäntöönpanoasiakirja' mutta siinä ei säännellä tällaisen asiakirjan pakkotäytäntöönpanomenettelyä eikä niitä edellytyksiä, joilla tällaisen asiakirjan pakkotäytäntöönpano voidaan pysäyttää tai keskeyttää.
- (16) Maksuviivästyks on sopimusrikkomus, joka on tehty velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevaksi useimmissa jäsenvaltioissa alhaisen viivästyskoron ja/tai hitaan perintämenettelyn vuoksi. Päätäväinen toiminta, mukaan lukien aiheutuneiden kulujen korvaaminen velkojille, on tarpeen tämän suuntauksen kääntämiseksi ja sen varmistamiseksi, että maksuviivästyksen seuraukset ovat viivästyksiä torjuvia.
- (17) Perintäkulujen kohtuullista korvaamista on harkittava ilman, että tämä vaikuttaa kansallisiin säännöksiin, joiden nojalla kansallinen tuomari voi tuomita velkojalle korvausta velallisen maksuviivästyksestä aiheutuneesta lisävahingosta, ottaen huomioon myös sen, että nämä kustannukset on jo saatettu korvata viivästyskoron muodossa.
- (18) Tässä direktiivissä huomioidaan pitkiä sopimukseen perustuvia maksuaikoja koskeva kysymys sekä erityisesti se, että on tiettyjä sopimustyyppisiä, joiden osalta pitempi maksuaika yhdistettynä sopimusvapauden rajoittamiseen tai korkeampaan korkoon saattaa olla perusteltua.
- (19) Tällä direktiivillä olisi estettävä sopimusvapauden väärinkäyttö velkojan vahingoksi. Tällaisena väärinkäyttönä voidaan pitää sitä, että sopimuksen pääasiallisena tarkoituksena on parantaa velallisen maksuvalmiutta velkojan kustannuksella tai että pääsopimuksen osapuoli asettaa toimittajilleen tai alihankkijoilleen maksuehtoja, jotka eivät ole perusteltuja sille itselleen asetettujen ehtojen johdosta. Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta kansallisiin säännöksiin, jotka liittyvät sopimusten tekotapaan tai joilla säännellään velallisellemuokaiden sopimusehtojen pätevyyttä.
- (20) Maksuviivästyksen seurauksilla voi olla estävä vaikutus ainoastaan silloin, kun niihin liittyy perintämenettelyjä, jotka ovat velkojan kannalta nopeita ja tehokkaita. Perustamissopimuksen 12 artiklassa määrätyn syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti näiden menettelyjen olisi oltava kaikkien yhteisöön sijoittautuneiden velkojien käytettävissä.
- (21) On suotavaa, että velkojilla on mahdollisuus käyttää omistuksenpidätyssehtoa syrjimättömällä tavalla kaikkialla yhteisössä, jos omistuksenpidätyslauseke on pätevä kansainvälisen yksityisoikeuden nojalla sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten nojalla.
- (22) Tällä direktiivillä olisi säänneltävä kaikkia kaupallisia toimia riippumatta siitä, ovatko ne yksityisten ja/tai julkisten yritysten välisiä vai yritysten ja viranomaisten välisiä, ottaen huomioon, että jälkimmäiset suorittavat yrityksille huomattavia määriä maksuja. Näin ollen direktiivillä olisi säänneltävä myös kaikkia pääsopi-

muksen osapuolten sekä niiden toimittajien ja alihankkijoiden välisiä kaupallisia toimia.

- (23) Tämän direktiivin 5 artiklassa edellytetään, että riitauttamattomien saatavien perintämenettely saatetaan päätökseen lyhyessä ajassa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, mutta siinä ei vaadita jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityistä menettelyä tai muuttamaan nykyisiä oikeudellisia menettelyjäan tietyllä tavalla,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Sovellettamisala

Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 'kaupallisilla toimilla' yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan;
'viranomaisella' mitä hyvänsä hankintaviranomaista tai -yksikköä siten kuin on määritelty julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä (92/50/ETY⁽¹⁾, 93/36/ETY⁽²⁾, 93/37/ETY⁽³⁾, ja 93/38/ETY⁽⁴⁾);
'yrityksellä' organisaatiota sen harjoittaessa itsenäistä taloudellista tai ammatti-toimintaansa, vaikka sitä harjoittaisi vain yksi henkilö;
- 'maksuviivästyksellä' sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan ylittämistä;
- 'omistuksenpidätyksellä' sopimukseen perustuvaa järjestelyä, jossa myyjällä säilyy omistusoikeus kyseessä oleviin tavaroihin, kunnes kauppahinta on maksettu kokonaisuudessaan;
- 'Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamalla korolla' korkoa, jota sovelletaan tällaisiin operaatioihin kiinteäkorkoisissa tarjouskilpailuissa. Jos perusrahoitusoperaatioissa on sovellettu vaihtuvakorkoisia tarjousmenettelyä, tällä korolla tarkoitetaan kyseisen tarjouskilpailun lopputuloksena olevaa marginaalikorkoa. Tämä koskee sekä yksikorkoisia että vaihtuvakorkoisia huutokauppoja;

⁽¹⁾ EYVL L 209, 24.7.1992, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 199, 9.8.1993, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 199, 9.8.1993, s. 54.

⁽⁴⁾ EYVL L 199, 9.8.1993, s. 84.

5) 'täytäntöönpanoasiakirjalla' kaikkia tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen maksun välittömästi tai maksuerin tapahtuvaksi suorittamiseksi antamia päätöksiä, tuomioita tai maksumääräyksiä, joiden nojalla velkoja voi saada saatavansa perittyä velalliselta pakkotäytäntöönpanolla; tällainen on myös päätös, tuomio tai maksumääräys, joka on väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoinen silloinkin, kun velallinen hakee siihen muutosta.

3 artikla

Viivästyskorko

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että:
 - a) sopimuksessa määrättyä maksupäivää tai siinä määrätyn maksuajan päättymistä seuraavasta päivästä lukien on maksettava d alakohdan mukaista korkoa;
 - b) jos maksupäivää tai maksuaikaa ei ole määrätty sopimuksessa, korkoa on maksettava ilman, että maksumuistutus on tarpeen
 - i) 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jona velallinen on vastaanottanut laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen, tai
 - ii) mikäli laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen vastaanottamispäivästä ei ole varmuutta, 30 päivän kuluttua tavarain tai palvelun vastaanottamispäivästä, tai
 - iii) mikäli velallinen vastaanottaa laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen aiemmin kuin tavarat tai palvelun, 30 päivän kuluttua tavarain tai palvelun vastaanottamisesta, tai
 - iv) mikäli laissa tai sopimuksessa määrätään hyväksymis- tai tarkistusmenettelystä, jolla tavarain tai palvelun sopimuksenmukaisuus on todettava, ja mikäli velallinen vastaanottaa laskun tai sitä vastaavan maksuvaatimuksen ennen tällaista hyväksymistä tai tarkistusta tai hyväksymis- tai tarkistuspäivänä, 30 päivän kuluttua viimeksi mainitusta päivästä;
 - c) velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, mikäli
 - i) velkoja on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat velvoitteensa; ja
 - ii) velkoja ei ole saanut eräänä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä;
 - d) viivästyskorko ('lakisääteinen korko'), jota velallisella on velvollisuus maksaa, on Euroopan keskuspankin viimeisimpään perusrahoitusoperaatioonsa ennen kyseisen puolivuotiskauden ensimmäistä kalenteripäivää soveltama korko ('viitekorko') korotettuna vähintään seitsemällä prosenttiyksiköllä ('marginaali'), jollei sopimuksesta muuta johdu. Jäsenvaltiossa, joka ei osallistu talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheeseen, edellä tarkoitettuna viitekorkona pidetään kyseisen jäsenvaltion keskuspankin määräämää vastaavaa korkoa. Molemmissa tapauksissa sovelletaan kyseisen puolivuotiskauden ensimmäisenä kalenteripäivänä voimassa olevaa viitekorkoa seuraavien 6 kuukauden ajan;

e) lukuun ottamatta tapauksia, joissa velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä, velkojalla on oikeus vaatia velalliselta kohtuullista korvausta asiaankuuluvista perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Tällaisten perintäkulujen osalta on noudatettava avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteita ottaen huomioon kyseessä oleva velka. Jäsenvaltiot voivat edellä mainittuja periaatteita noudattaen määrätä eri suuruisille veloille perintäkulujen enimmäismäärän.

2. Jäsenvaltiot voivat tiettyjen kansallisessa lainsäädännössä määriteltävien sopimustyyppien osalta pidentää aikaa, jonka jälkeen korko tulee maksettavaksi, enintään 60 päivään, jos ne estävät sopimusosapuolia ylittämästä kyseistä määräaikaa tai jos ne määräävät pakollisen koron, joka huomattavasti ylittää lakisääteisen koron.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että maksupäivää tai maksuviivästyksen seurauksia koskevaa sopimusta, joka ei ole 1 kohdan b, c tai d alakohdan tai 2 kohdan säännösten mukainen, joko ei voida panna täytäntöön tai että se antaa oikeuden vaatia vahingonkorvausta, jos se kaikki tapausta koskevat seikat, mukaan lukien hyvä kauppatapa ja tuotteen luonne, huomioon ottaen on selvästi kohtuuton velkojaa kohtaan. Ratkaistaessa sitä, onko sopimus selvästi kohtuuton velkojaa kohtaan, otetaan huomioon muun muassa se, onko velallisella objektiivista syytä poiketa 1 kohdan b, c ja d alakohdan ja 2 kohdan säännöksistä. Jos tällaista sopimusta pidetään selvästi kohtuuttomana, noudatetaan lakisääteisiä ehtoja, jolleivät kansalliset tuomioistuimet määrää muita ehtoja, jotka ovat kohtuulliset.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkojien ja kilpailijoiden etujen mukaisesti on käytettävissä riittäviä ja tehokkaita keinoja, joilla estetään 3 kohdassa tarkoitettujen selvästi kohtuuttomien ehtojen käytön jatkaminen.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettut keinot käsittävät säännöksiä, joiden mukaan järjestöt, jotka on virallisesti tunnustettu pienten ja keskisuurten yritysten edustajiksi tai joiden etua asia koskee, voivat kansallisen lainsäädännön mukaisesti saattaa asian käsiteltäväksi tuomioistuimessa tai toimivaltaisessa viranomaisessa sillä perusteella, että yleisesti sovellettaviksi tarkoitettujen sopimusehdot ovat 3 kohdan mukaisesti selvästi kohtuuttomia, niin että nämä voivat käyttää riittäviä ja tehokkaita keinoja tällaisten ehtojen käytön jatkamisen estämiseksi.

4 artikla

Omistuksenpidätys

1. Jäsenvaltioiden on kansainvälisen yksityisoikeuden nojalla sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten mukaisesti säädettävä, että myyjällä säilyy omistusoikeus tavaroihin, kunnes ne on kokonaan maksettu, jos myyjä ja ostaja ovat nimenomaan sopineet omistuksenpidätyslausekkeesta ennen tavaroiden toimittamista.

2. Jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa säännöksiä, jotka koskevat velallisen jo suorittamia käteismaksueriä.

5 artikla

Riidattomien saatavien perintämenettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkoja voi velan määrästä riippumatta saada täytäntöönpanoasiakirjan tavallisesti 90 kalenteripäivän kuluessa velkojan kanteen tai hakemuksen jättämisestä tuomioistuimelle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos velkaa tai menettelyä ei ole miltään osin riitautettu. Jäsenvaltioiden on täytettävä tämä velvoite kansallisen lainsäädäntönsä, asetustensa ja hallinnollisten määräystensä mukaisesti.

2. Kansallisessa lainsäädännössä, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä on sovellettava samoja ehtoja kaikkiin Euroopan yhteisöön sijoittautuneisiin velkoihin.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun 90 kalenteripäivän määräaikaan ei lasketa mukaan:

- a) asiakirjojen tiedoksiantoon tarvittavaa aikaa;
- b) velkojan aiheuttamia viiveitä, kuten puutteellisten hakemusten oikaisemiseen käytettyä aikaa.

4. Tämä artikla ei vaikuta tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan Brysselin yleissopimuksen ⁽¹⁾ määräyksiin.

6 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 8 päivänä elokuuta 2002. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai saattaa voimaan säännöksiä, jotka ovat velkojalle edullisempia kuin tämän direktiivin noudattamiseksi on tarpeen.

3. Saattaessaan tätä direktiiviä kansallisen lainsäädännön osaksi jäsenvaltiot voivat jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle:

- a) velat, joiden osalta on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely velallista vastaan;
- b) sopimukset, jotka on tehty ennen 8 päivää elokuuta 2002; ja
- c) korkovaatimukset, jotka ovat suuruudeltaan alle viisi euroa.

4. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

5. Komissio suorittaa kahden vuoden kuluttua 8 päivästä elokuuta 2002 katsauksen muun muassa lakisääteisestä korosta, sopimukseen perustuvista maksuajoista ja maksuvii-västyksistä, arvioidakseen direktiivin vaikutusta kaupallisiin toimiin ja lainsäädännön toimivuutta käytännössä. Tämän ja muiden katsausten tulokset ilmoitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ja niihin liitetään tarvittaessa direktiiviä koskevia parannusehdotuksia.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

8 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 2000.

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja

N. FONTAINE

M. MARQUES DA COSTA

⁽¹⁾ Konsolidoitu versio julkaistu EYVL C 27, 26.1.1998, s. 3.